

TÜRKİYE'nin de DÜNYANIN da ÇİVİSİ ÇIKTI!

Ülkemiz özellikle son yıllarda, iktidar partisinin usa sığmaz (*akıl almaz!*) politika dayatmalarıyla derin ve çok yönlü bir çıkmazda. Dış politikada güven vermeyen gelgitler ve belirsizlikler karşı yanda öngörülemezlik kaygısı doğuruyor. Özellikle BOP Eşbaşkanlığının Erdoğan tarafından üstlenildiğinin açıklanmasıyla (16.02.2004, *Fatih Altaylı'nın Teke Tek programı*), Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da ağırlıkla müslüman halkların yaşadığı 23 ülkenin sınırlarının değiştirilmesi hız kazandı. Sovyetlerin çökmesinin hemen ardından Irak işgal edilmiş ve parçalanmıştı. Özal, ABD adına vekalet savaşına girmeye can atıyordu. Org. Torumtay Genelkurmay Başkanlığından istifa ederek bu çok tehlikeli serüveni önledi. TBMM'nin 1 Mart 2003 Tezkeresi ile 65 bin ABD askerinin ağır silahları ile ülkemize girmesi de kıl payı engellendi. Ancak Erdoğan, bu kez Suriye'yi parçalamaya dönük ABD saldırısında yer almaya çok hevesliydi ve 2011'de bu ülkeye dönük kanlı emperyal planda rolünü oynadı. Oysa BOP, Orta Doğuda bitmeyecek bir cehennem yaratma, enerji kaynaklarına el koyma ve jeo-stratejik nimetleri yönetme kavgasıydı. Ülkemize faturası çok ağır ve çok yönlü oldu, yalnızlaştırdık önce. Irak'ın kuzeyinde özerk Kürt federe devleti kuruldu. Aynı amaçla Suriye'de Fırat'ın doğusunda çok yol alındı. Fırat'ın batısında ise ABD-Türkiye dengesi kritik. PKK'nin Suriye uzantısı PYD/YPG, neredeyse yüz bin kişilik ağır silahlı ordusu ile ABD'nin vekalet savaşçısı. PKK, İçişleri Bakanlığının kapısında eylem yapacak düzeyde. Milyonlarca düzensiz-kaçak-geç insan ülkemize itildi-sokuldu ve demografik bombanın pimi çekildi.

Çiçeği burnunda yeni bir Filistin-İsrail çatışması bir haftadır sahnelenmekte. Vurgulayalım ki **Hamas**, özgürlük savaşçısı **Filistin Kurtuluş Örgütü** değil. İkincisi dayandığı güçler (*müttefikleri*) kim olursa olsun (*İran, Lübnan Hizbullah'ı vd.*), bu çapta bir saldırıyı istihbarat örgütlerinden kaçırılmaz. Hele bölgede kuş uçurtmayan MOSSAD'dan! Bu kısa irdelemeyle bile "*ajan patojen*"i kimliklendirme olası görünüyor. Klasik kuraldır; eylemden *kısa-orta-uzun erimde* en çok kim yararlanacaksa, eylemci de odur. Netanyahu çok zorda idi, "*altın çözüm*" dış politika-ulusal güvenlik sorunları yaratmak hele hele sıcak çatışma idi; *bayram ediyordur!* Söylemlerine dikkat, "*yeni bir Orta Doğu*". Çılgın bir girişimle Gazze'yi boşaltabilir ve/veya İsrail toprağı ilan edebilir. Bu bölgedeki Filistin'liler de kendi yurtlarında sürgüne dönüşürler. Ancak bu atak BM Andlaşması'nın *sınırların değişmezliği ilkesine* aykırı olur (md.2/4). Ne var ki Biden, dakika yitirmeden "*İsrail'in yanındayız*" açıklaması yaptı kararlı ve ısrarlı biçimde. Rusya, Ukrayna ile oyalanmakta. İran, Hizbullah suçlamasıyla topun ağzında ve Çin, büyük sınamada. Değilse ne arıyor ABD uçak gemileri doğu Akdeniz'de? Çok dikkat; temel ilke YURTTA BARIŞ – DÜNYADA BARIŞ! Türkiye yine ikircikli ve bocalamada hatta kendince "*fırsat*" kollamakta!? Oysa **ATATÜRK**'ün dış politika ilkeleri hala geçerli. Kimsenin içişlerine karışmamak, hele Orta Doğu'da Araplarla çatışmadan uzak durmak ve savaş, ancak ulusun yaşamı tehlikeye girdiğinde meşrudur. Yeni bir göç dalgasını sınırlarımız dışında tampon bölgede durdurmak, BM'ye uyarı! Bir de, AKP/RTE'ye gündem oyunu için malzeme olmamalı. Enflasyon 3 basamaklı, ülke yangın yeri, işiniz bu!

Sağlıkta "şiddet" dayanılmaz kerteğe ulaştı ve ne acı ki sıradanlaştı. Geçen hafta üç hekim canına kıydı. Birkaç gün önce üç aile hekimine birden aynı yerde ağır fiziksel şiddet uygulandı. Geçtiğimiz yıl Ceza Yasasının 113. maddesinde değişiklikle, "*Kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi*" eylemine verilecek hapis cezası 2-5 yıl iken, suçun sağlık alanında işlenmesi durumunda ceza 1/6 oranında artırıldı (7406 s. yasa, m.7). Aynı yasa ile Ceza Yargılamaları Yasasında da değişikliğe gidilerek (m.9) "*Sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı görevleri sırasında veya görevleri dolayısıyla işlenen kasten yaralama suçu*" katalog suçlar (m.100) kapsamına alındı ve tutuklu yargılama öngörüldü. Ne var ki çoğu olayda mahkemeler denetimli serbestlikle yargılama yapıyor ve yaptırımlar caydırıcı olamıyor. Niçin?

Kök neden(ler) tanımlanıp yok edilmeden sorun çözülemeyecek. Kezlerce raporlandı, uyarıldı Dr. Koca'nın Sağlık Bakanlığı. Benzer edimler, koşullar sabit iken neden farklı sonuç doğursun ki? Kök neden sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan engeller, zorluklar. Bunları aşamayan "*yurdum insanı*" ikincil etmenlerin de eşliği ile saldırganlaşmakta. Örn. Erdoğan'ın bağışlanmaz "*giderlerse gitsinler*" aşığılaması, değersizleştirme sorumsuzluğu! Gittiler.. binlercesi. "Bizi kıskanan" gelişmiş ülkeler halkına nitelikli sağlık hizmeti sunuyorlar. Bir de ülkeyi kasıp kavuran yoksullaş**TIR**ma, demokrasizlik, hukukun ayaklar altına alınması ve adaletsizlik. Yargıtay'ın son **Gezi** kararı, hapse tükülen onlarca aydın, yazar, sanatçı, basında ağır iktidar tekeli, yolsuzluklar.. **Toplumsal ruh sağlığı çok bozuk**; depresyon, kaygı, davranış bozukluğu çok yaygın ve hoşgörü eşiği çok düşük. 2022'de kişi başına ortalama on kez hekime başvuru oldu. Tek başına çok anormal ve açıklayıcı.

Çözüm; Haziran 2003'ten beri 20+ yıldır dayatılan IMF-DB damgalı neo-liberal yabancı politikaları durdurmak. Sağlıkta özelleştirmeyi sınırlamak, şehir hastanelerini devletleştirmek, yerli-yabancı sermayeye sağlık sektöründe alan açmak için kamusal sağlık hizmetlerini geriletip çökertmekten derhal vazgeçmek! Sosyo-ekonomik politikalarla halkın sağlıklı kalabilmesi için kapsamlı destekler vermek. Birinci Basamak sağlık hizmetlerini güçlendirmek ve geniş kapsamlı, nitelikli koruyucu sağlık hizmetlerini herkese ulaştırmayı kaçınılmaz bir kamu görevi olarak görmek. Yani, 20+ yıldır yaptıklarınızı bir kenara bırakmak; devleti tüccar ve aracı kılan, yurttışı müşterileştiren ilkelikleri terk edip; **“sağlık devlete ödev, yurttışa hak”** demek!

“Çalışmayan” emeklilere Kasım'ın ilk yarısında beş bin TL ulufe! Cumhuriyet'in 100. yılı ile de bağı yok, 29 Ekim öncesinde değil. **“Çalışan”** emeklileri dışlamak Anayasa'nın 10. maddesine göre eşitliğe aykırı. Ayrıca daha 3 ay, zamlanacak aylık Ocak 2024 ortasında alınabileceğine göre, 7500TL/ay gelirlilere azap, işkence! **“Parasal sıkılaştırma”** acı reçetesi, **“Mr. Simsek'in çelik kalkanı”** gereği. Çünkü bu hazrete göre enflasyonun ana nedenlerinden biri emekçi ücretleri!? Oysa emekçiler ulusal gelirin en az yarısını üretirken, neredeyse ¼'ünü alabilmekte. Emek ve ürünlerinin yarısına (*artı değer!*) siyasal İslamcı iktidar el koyarak yerli-yandaş-yabancı sermayeye aktarma **görevini** yapmakta! Ölümçül hastalığın ana nedeni bu vahşi sömürü ve bu bir politik tercih. Asla kader planı, Allah'ın bu dünyada yoksullukla sınaması falan değil, değil! **Allah ile aldatma!**

Laiklik... olabildiğince dışlanmalı ki **Allah ile aldatma** sürdürülebilir. Erdoğan bir de Halife-Sultan olsun, ölene dek tahtta kalsın ve veliahtları ile ortaçağ düzeni İslam devleti Türkiye'de sürdürülebilir. Son Milli Eğitim Bakanı çok **“yürekli”!** **Karma eğitim** karşıtlığı yetmedi, bir de **ÇEDES** dayatması. Eh, tabii **“seçim kazanmış”** (!?) bir iktidarın taze coşkusu söz konusu! Yamalı bohça tarikatlar koalisyonu iktidarın bıdık ama yaman, **“özgül ağırlıkları çok yüksek”** (!) dinci ortaklıkları dayatmada Reis'e. Soru çok meydan okuyucu : **“Şeriatın gelmesini daha ne kadar bekleyeceğiz?”** Erbakan hocanın söylemiyle **“kadayıfın altı kızardı”** anlaşılır. **“Patates dininden olanlara”** oğul Erbakan da soruyor koroda : Kanlı mı – kansız mı olacak??

“Laiklik Meclisi” önceki hafta kuruldu ve bizim de aralarında olduğumuz öncü doksan aydın kamuoyunu uyardı. 8 Ekim'de Ankara'da toplandı ve üç sayfalık bir bildiri paylaşıldı, çalışma kümeleri oluşturuldu. Hiç akıldan çıkarılmasın ki; laiklik bir ideolojik tercih değil günümüzde. Yüzlerce yıllık din-mezhep savaşlarının ardından edinilen çok pahalı deneyimlerin imbiğinden geçmiş bir **“altın reçete”**. Avrupa'da 1339-1453 arasında 114 yıl süren Katolik-Protestan savaşlarının ardından varılan çok değerli bir uzlaş. Bu sayede barış geldi Avrupa'ya ve dinde reform – Rönesans, Aydınlanma dönemi ile Batı Uygarlığı oluşturuldu. Türkiye'de onlarca tarikat, mezhepler ve çok farklı din yorumları var. Tek bir şeriat yok! Birinden birini kim ve nasıl seçecek? Ülkemizde kan gövdeyi götürür. Sonra Demokrasi, çağın evrensel kurumu. **“Biz demokrasiye inanmıyoruz, şeriat istiyoruz”** denmesi İnsan Hakları çağında olanaklı değil ve uygulanabilirliği yok. Çünkü **demokrasinin olmazsa olmazı laiklik**, o da çoğulcu (çoğunlukçu değil) rejim için en temel koşul. Unutulmasın; demokrasiler, kendisini yok etme özgürlüğünü düşmanlarına tanıyıyor, tanıyamaz.

Son olarak, 2011'de kapatılan **Dr. Refik Saydam Hıfzıssıhha Okulu / Enstitüsü'**ne değinelim. Kovit-19 salgınında böylesi bir Kurumumuzun olmayışının bedelini çok ağır ödedik. İktidar hala direniyor inadında. Toplumlar inatla yönetilmez, bilimsel akılcılıkla toplum yararını en çok kılmak devleti yönetenlere borçtur. İzmir BŞB'nin de katkılarıyla, genç ve yetenekli gazeteci-yazar Nihan Ertem, çok değerli bir sözlü tarih çalışması yaptı. Bizim de içinde olduğumuz uzmanlar sorunu aktardılar ve çözümler önerdiler. İzlenmesi, paylaşılması ve gereğinin oyalanmadan yapılması halk sağlığı için vazgeçilmez bir yüküm (**Yitirilen Değer, Hıfzıssıhha Enstitüsü.. Sözlü Tarih Çalışması | Prof. Dr. Ahmet SALTİK MD, BSc, LLM**).

İki hafta sonra, 26 Ekim 2023 Perşembe günü **Cumhuriyet**'teki köşemizde buluşmak üzere esen kalın..